

Rahoituksen ja sijoitustoiminnan perusteet

1 Lähtökohtia

Kuntalain 14 §:n mukaan kunnanvaltuuston tehtävänä on päättää varallisuuden hoidon sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteista. Kuntalain säännöksen tarkoituksena on korostaa valtuuston roolia kunnan varallisuuden hoitoa ja sijoitustoimintaa koskevassa päätöksenteossa. Tämä liittyy valtuuston taloudellisen vallan käyttöön. Periaatteiden on perustuttava kaupunkistrategiaan ja palveltava sen tavoitteiden toteutumista.

Joensuun kaupungin rahoituksen ja sijoitustoiminnan perusteet- asiakirja määrittelee rahoitus- ja sijoitustoimintaa ohjaavat periaatteet sekä toimintaa rajaavat tekijät. Rahoituksen ja sijoitustoiminnan perusteet on asiakirjassa jaettu rahoituksen perusteisiin ja sijoitustoiminnan perusteisiin. Rahoituksen perusteisiin on määritelty kaupungin ottolainaukseen ja antolainaukseen liittyvät käytännöt sekä periaatteet takausten myöntämiseen ja korkoriskin hallintaan. Sijoitustoiminnan perusteissa on määritelty sijoitustoiminnan yleiset periaatteet.

2 Rahoituksen perusteet

2.1 Rahoituksen yleiset periaatteet

Rahoitustoiminnalla tarkoitetaan kaupungin rahoituksen hankintaa ja siihen liittyvää riskienhallintaa sekä rahoituksen tai takausten myöntämistä. Kaupungin rahoitustoimintaa ohjaavat valtuuston hyväksymien rahoituksen perusteiden lisäksi talousarvio. Hallintosääntö määrittelee toimivallan ja tehtävät kaupungin rahoitukseen liittyen.

Kaupungin rahoitustoimintaa hoidetaan pitkäjänteisesti ottaen huomioon kaupungin ja kaupunkikonsernin yhteisöjen toiminnan luonne. Rahoitustoiminnan ensisijainen tehtävä on tukea Joensuun kaupunkikonsernin toimintaa valtuuston asettamien strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisessa. Tavoitteena on palvelutuotannon ja investointien edellyttämän rahoituksen varmistaminen, rahoituskustannusten minimointi ja vaihtelun tasaaminen pitkällä aikavälillä sekä rahoitusriskien hallinta.

Tytäryhteisöjen merkittävimmät investoinnit, rahoitus-, laina-, takaus- ja vakuusasiat valmistellaan yhteistyössä operatiivisen konsernijohdon kanssa. Yhteisillä konsernia koskevilla ohjeilla ja periaatteilla varmistetaan konsernin kokonaisedun kannalta tehokkaat ja taloudelliset ratkaisut myös rahoituksen suunnittelun ja järjestämisen näkökulmasta.

2.2 Ottolainaus

2.2.1 Ottolainauksen periaatteet

Vieraan pääoman muutoksista päätetään talousarvion ja suunnitelman hyväksymisen yhteydessä. Vieraanpääoman hankinta voidaan jakaa lyhytaikaiseen ja pitkäaikaiseen lainanottoon. Lyhytaikainen lainanotto käsittää alle vuoden pituiset lainat ja kaikki tätä pidemmät lainat ovat pitkäaikaisia. Lyhyt- ja pitkäaikaisista rahoitusta tasapainottamalla turvataan kaupungin kassan riittävyys muuttuvissa olosuhteissa.

Lyhytaikainen rahoitus turvataan kuntatodistusohjelmalla ja konsernitilillä ja sen luottolimiitillä. Kuntatodistusohjelma tulee olla usean rahoituslaitoksen kanssa kilpailutuksen varmistamiseksi. Kuntatodistusten samanaikainen yhteismäärä voi olla enintään 50 % lainakannasta. Lyhytaikainen rahoitus voidaan turvata tarvittaessa myös alle vuoden mittaisilla velkakirjoilla.

Pitkäaikaisena rahoitusinstrumenttina käytetään koti- ja ulkomaisten rahoitus- ja vakuutuslaitosten velkakirjalainoja, leasing-rahoitusta tai pääomamarkkinoilla liikkeelle laskettuja joukkovelkakirjoja. Pitkäaikainen rahoitus kilpailutetaan ja valitaan tarjousten perusteella. Kaupunki voi ottaa sekä kiinteäkorkoisia että vaihtuvakorkoisia lainoja. Kaupungin ottolainaus toteutetaan vain euromääräisenä.

Ympäristöystävällisiin investointeihin tarkoitettua vihreää rahoitusta pyritään käyttämään mahdollisimman paljon tilanteissa, joissa kaupungin investoinnit sen käytön mahdollistavat ja rahoituksen saatavuus ja ehdot ovat kilpailukykyisiä. Vihreää rahoitusta voi hakea investointihankkeeseen, jossa syntyy selkeitä ja mitattavia ympäristölle hyödyllisiä vaikutuksia. Vihreä rahoitus on osoitus kaupungin panostuksista ympäristön hyvinvointiin.

Ottolainojen lainasalkun kehityksestä raportoidaan puolivuositain kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle. Raportointi toteutetaan heinäkuun lopun tilanteesta tehtävän osavuositarkastuksen sekä tilinpäätöksen yhteydessä.

2.2.2 Ottolainauksen riskit ja niiden hallinta

Ottolainauksen riskit ovat rahan hintaan liittyviä (korkoriski), markkinoiden ja lainsäädännön muutosten aiheuttamia rahan saatavuuteen liittyviä (saatavuusriski) ja erääntyvien lainojen uudelleen rahoittamiseen liittyviä (jälleenrahoitusriski).

Rahoitukseen liittyviltä riskeiltä pyritään suojautumaan hajauttamalla rahoitusta mm. laina-ajan pituuden, lyhennystavan, rahoituslähteen ja korkoperusteen mukaan. Luottokelpoisuudella ja vastapuolen luotettavuudella on myös merkitystä varainhankinnan riskeiltä suojautumisessa. Kaupunki tekee rahoitus- ja markkinatoimenpiteitä vain luotettavien tahojen kanssa. Keskeinen rahoitusriskin hallintakeino on myös investointitason mitoittaminen kunnan tulorahoitusta vastaavaksi sekä kunnan velkaantumisasteen rajoittaminen.

Korkoriskillä tarkoitetaan korkojen muutosten aiheuttamaa epävarmuutta nettokorkokuluissa. Korkoriski muodostuu rahan hinnasta (esim. Euribor-korko) ja riskilisästä (marginaali). Korkoriski koskee olemassa olevaa lainakantaa, sitä osaa lainakannasta, jota lyhennysten vuoksi on jatkuvasti jälleenrahoitettava sekä kaikkia uusia lainoja. Korkokuluihin vaikuttaa merkittävästi yleinen taloudellinen tilanne.

Korollisen velan osalta korkoriskiä ei voida kokonaan eliminoida. Korkoriskin hallinnan tavoitteena on korkokustannusten minimointi pitkällä aikavälillä siten, että riskitaso saadaan pidettyä hyväksyttävällä tasolla. Tavoitteena on myös pyrkiä pienentämään korkojen heilunnan vaikutusta kaupungin tulokseen ja helpottaa kassavirtojen ennustettavuutta ja samalla budjetointia. Korkoriskiä hallitaan korkosidonnaisuus- ja laina-aikajakaumalla sekä suojauksilla. Laina-aikajakaumalla tavoitellaan lainojen tasaista erääntymistä, jolloin myös jälleenrahoitusriski pienenee. Suojauksilla voidaan hallita tai poistaa esimerkiksi korkojen nousun haitallisia vaikutuksia. Vaihtuvakorkoinen laina voidaan erillisellä suojaussopimuksella muuttaa esimerkiksi kiinteäkorkoiseksi, jolloin korkokustannusten ennakoitavuus paranee.

Saatavuusriski muodostuu talous- ja rahamarkkinatilanteen aiheuttamista rahan saatavuusvaihteluista. Huonossa markkinatilanteessa rahoituksen saatavuus voi vaikeutua myös kunnilla. Saatavuusriskiä hallitaan rahoitusvaihtoehtoja monipuolisesti hyödyntämällä. Saatavuusriskiä hallitaan myös riittävällä maksuvalmiusreservillä, johon kuuluvat rahat ja pankkitalletukset, likvidit sijoitukset, luottolimiitit, kuntatodistukset ja mahdolliset muut luottosopimukset.

Jälleenrahoitusriski liittyy erääntyvään rahoitukseen, joka on rahoitettava vieraalla pääomalla edelleen. Jälleenrahoitusriskillä tarkoitetaan sitä, että rahoitusta ei ole saatavilla riittävästi tai sen hinta on merkittävän korkea johtuen esimerkiksi lainanottajan alentuneesta luottokelpoisuudesta tai rahoitusmarkkinoiden häiriöistä. Lyhytaikainen rahoitus on tavallisesti edullisempaa kuin pitkäaikainen rahoitus, mutta sisältää suuremman jälleenrahoitusriskin. Jälleenrahoitusriskiä hallitaan kassasuunnittelulla, laina-aikoja hajauttamalla ja pidentämällä. Pitkät laina-ajat lisäävät kassavirtojen ennustettavuutta, mutta nostavat kustannuksia, joten optimaalinen rahoitus rakentuu edullisemmasta lyhytaikaisesta ja kalliimmasta pitkäaikaisesta rahoituksesta. Jälleenrahoitusriskiä pienennetään myös riittävillä kassavaroilla.

Rahoituksen hinta-, saatavuus- ja jälleenrahoitusriski ovat tasapainoteltavia asioita. Rahoituksen laina-aikajakautuksen optimaalisella rakenteella turvataan rahoituksen pysyvyys taloudellisesti järkevällä ja tehokkaalla tasolla. Ottolainojen lainasalkkuun liittyvän korkoriskin hallinnassa käytetään mittarina suojausastetta. Korkosuojattuja (kiinteäkorkoisia) ovat lainat, joiden korko pysyy muuttumattomana vähintään yhden vuoden ajan. Korkosuojaamattomia (vaihtuvakorkoisia) ovat lainat, joiden korko muuttuu vähintään kerran vuodessa. Lainakannan suojaustaso vaihtelee markkinatilanteen mukaan. Olemassa olevan lainasalkun suojausaste kiinteistöleasingrahoitus huomioiden tulee olla 25 %:n ja 70 %:n välillä. Suojausasteen lisäksi korkoriskin hallintaa ohjataan myös korkosidonnaisuusajalla sekä lainasalkun tavoiteaikajakautuksella. Kaupungin lainasalkun keskimääräinen korkosidonnaisuusaika voi vaihdella markkinatilanteen mukaan, mutta pääsääntöisesti lainasalkun keskimääräinen korkosidonnaisuus-aika pyritään pitämään vähintään 24 kk:ssa. Lisäksi tavoitteena on, että kaupungin kokonaislainamäärästä vähintään 50 % olisi lainoja, jotka erääntyvät maksettaviksi yli viiden vuoden päästä. Tavoiteltu lainasalkun keskimääräinen laina-aika on 4 - 8 vuotta. Lainasalkun keskimääräinen laina-aika ja lainakannan tavoitejakautuma ei ole ehdoton.

Kiinteäkorkoisten lainojen lisäksi korkosidonnasta aiheutuvan korkoriskin suojaamiseksi kaupunki voi tehdä koronvaihtosopimuksia, korko-optioita ja näiden yhdistelmiä. Johdannaisten käytön tarkoituksena on lainasalkun korkoriskin hallinta eli johdannaisia käytetään vain suojaamistarkoituksissa. Johdannaisinstrumenteissa osapuolena tulee olla hyvän luottokelpoisuuden omaavat koti- tai ulkomaiset rahoituslaitokset.

Suojaus on vakuuttamista tulevaisuuden varalle. On hyväksyttävä, että ajoittain suojauksen kautta joudutaan maksamaan markkinakorkoja korkeampaa hintaa ja lainasalkun keskikorko saattaa nousta tulevaisuuteen varauduttaessa.

2.3 Antolainaus

Antolainojen myöntämisessä noudatetaan Kuntalain 129 §:ää, jonka mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla. Antolainauksen ehdoissa on lisäksi huomioitava EU:n valtiontukea koskevan säännösten vaikutukset esimerkiksi koron määräytymiseen ja vakuuden asettamiseen.

Kaupunki myöntää antolainoja tapauskohtaisesti harkiten lähtökohtaisesti vain ns. kolmassijalainoina uus-tuotanto- ja peruskorjauskohteisiin omarahoitusosuudeksi talousarviomäärärahojen, omistajapolitiikan linjausten ja kaupunginhallituksen omistajaohjausjaoston tarvittaessa antamien tarkentavien perusteiden mukaisesti. Kolmassijalainan korko on sidottu peruskorkoon, marginaali määräytyy markkinatilanteen mukaisesti.

Lyhytaikaista rahoitusta konserniin kuuluville yhteisöille voidaan myöntää konsernitilin sisäisen luottolimittin muodossa konsernitilin periaatteiden mukaisesti.

2.4 Takaukset

Takauksen tai muun vakuuden antamisessa noudatetaan kuntalain 129 §; jonka mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vakuuksilla tai vastavakuuksilla. Takauksia myönnettäessä huomioidaan EU:n valtiontukea koskevat säännökset.

Takauksen myöntäminen harkitaan aina tapauskohtaisesti ja kaupunki myöntää takauksia pääsääntöisesti vain konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen lainoille ja rahoitusjärjestelyille.

Kaupungin takauksen myöntämisestä, takausprovisiosta ja vastavakuudesta päättää kaupunginvaltuusto. Kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan tytäryhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta annettava takaus voi olla enintään 80 % takauksen kohteena olevan lainan pääomasta. Takauspäätöstä ei saa panna täytäntöön ennen kuin se on lainvoimainen.

3 Sijoitustoiminnan perusteet

3.1 Sijoitustoiminnan määritelmä

Kaupungin sijoitustoiminta voidaan jakaa toimialasijoittamiseen, kassavarojen ja rahastovarojen sijoittamiseen sekä lahjoitus, testamentti tai muilla saannoilla saatujen varojen sijoittamiseen.

Toimialasijoituksiin luetaan oman tai vieraan pääomanehtoiset sijoitukset yhteisöihin, jotka hoitavat kunnan tehtäviä tai joiden toiminnan tarkoituksena on tukea kunnan tehtäviin liittyviä päämääriä. Kassavaroilla tarkoitetaan maksuliikennevaroja ja kassaylijäämiä. Maksuliikennevaroja ovat rahalaitosten käyttötileillä olevat varat sekä käteisvarat. Kassaylijäämää ovat rahoitusarvopaperit ja pankkisaamiset, jotka eivät määrittelyhetkellä ole sidottu maksuliikenteen ylläpitoon. Kaupungin rahastovaroihin luetaan tulevaisuus- ja elinkeinorahaston varat, jotka muodostavat merkittävimmän osan kaupungin sijoitusomaisuudesta.

Sijoitustoiminnan perusteet koskevat kassavarojen sijoittamista sekä rahastoitujen varojen sijoittamista siltä osin kuin rahaston säännöissä ei ole sijoitusperiaatteita tarkemmin määriteltä. Myös lahjoitus, testamentti ja muilla saannoilla saadut varat sijoitetaan näiden yleisten perusteiden mukaan, ellei saantokirjasta tai lahjoitusrahastojen säännöstä muuta johdu. Toimialasijoittamisen perusteista päätetään omistajapolitiisissa sekä tässä asiakirjassa esitetyissä rahoitustoiminnan linjauksissa, vuosittain talousarviossa tai valtuuston erikseen tekemän sijoituspäätöksen yhteydessä. Hallintosääntö määrittelee toimivallan ja tehtävät kaupungin sijoitustoimintaan liittyen.

3.2 Sijoitustoiminnan yleiset periaatteet

Sijoitustoiminnan tulee olla taloudellisesti tuottavaa. Sijoitustoiminta on pitkäjänteistä ja sijoitustoiminta on hoidettava suunnitelmallisesti siten, että maksuvalmius turvataan ja sijoitustoimintaan liittyvät riskit kartoitetaan ja niiltä pyritään suojautumaan ennakolta. Sijoitusten rahoittaminen lainanotolla tulee kysymykseen vain toimialaan liittyvissä sijoituksissa.

Taloudellisten tavoitteiden ohella kaupungin sijoitustoiminnassa on otettava huomioon julkisyhteisöön kohdistuvat yhteiskunnalliset velvoitteet ja julkishallinnossa hyväksyttävät toimintaperiaatteet. Sijoituskohteen toimiala tai toimintatavat eivät saa olla ristiriidassa kaupungin tehtävien ja toimintaperiaatteiden kanssa. Kaupungin sijoitustoiminnassa huomioidaan vastuullisen sijoittamisen periaatteet. Tämä tarkoittaa

erityisesti ympäristöön, sosiaalisiin asioihin ja yhtiöiden hallintotapaan liittyvien tekijöiden huomioonottamista sijoittamisessa, kumppaneiden valinnassa ja vastuullisuuden edistämisessä. Kaupunki edellyttää myös varainhoitajiltaan YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteiden noudattamista ja vastuullisuusasioiden liittämistä osaksi sijoitusprosessia.

Kaupungin sijoitustoiminnan tulee olla kilpailutettua silloin, kun siihen käytännössä on mahdollisuus. Tämä koskee sekä sijoituskohdetta että sijoituspalvelujen kilpailuttamista.

Tulevaisuus- ja elinkeinorahastojen varainhoito toteutetaan täyden valtakirjan varainhoitopalveluna ammattimaisia varainhoitopalveluja tarjoavien yhteistyökumppaneiden kautta. Varainhoitajat tekevät sijoituspäätöksiä itsenäisesti omaisuudenhoitosopimuksessa sovitulla tavalla. Varainhoitajien on noudatettava toiminnassaan kaupunginvaltuuston hyväksymiä sijoitustoiminnan perusteita, rahastojen sääntöjä sekä rahastoille hyväksyttyä sijoitussuunnitelmaa.

Kaupungin sijoitustoiminnasta raportoidaan vuosittain kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle osavuositarkastuksen sekä tilinpäätöksen yhteydessä. Kaupunginhallituksen omistajaohjausjaostolle sijoitustoiminnan toteutumisesta raportoidaan lisäksi kuukausittaisen talouden seurannan yhteydessä.

3.3 Sijoitustoiminnan tavoitteet

Sijoitustoiminnan tavoitteisiin ja sijoitustoiminnassa käytettäviin omaisuuslajeihin ja niiden painotuksiin sekä sijoitustuotteisiin vaikuttaa sijoitettavien varojen luonne. Sijoitustoiminnan periaatteiden ja tavoitteiden näkökulmasta kaupungin sijoitustoiminta voidaan jakaa kassavarojen sijoittamiseen, tulevaisuus- ja elinkeinorahastojen varojen sijoittamiseen sekä lahjoitus, testamentti ja muilla saannoilla saatujen varojen sijoittamiseen. Sijoitukset voidaan puolestaan jakaa kolmeen omaisuuslajiin: korkosijoituksiin, osakesijoituksiin ja muihin sijoituksiin. Muihin sijoituksiin luetaan perinteisten listattujen korko- ja osakesijoitusten ulkopuolelle jäävät sijoitukset, kuten esimerkiksi kiinteistöihin, infrastruktuuriin, raaka-aineisiin tai listamattomiin osake- ja korkosijoituksiin sijoittavat rahastot sekä erilaiset strukturoidut sijoitustuotteet.

Sijoitusten omaisuuslajijakaumalla (allokaatiolla) voidaan ohjata odotettavissa olevaa tuottoa, hallita riskitasoa ja hyödyntää markkinatilannetta. Sijoituksille voidaan määrittää omaisuuslajeittain ns. perusjakauman mukainen osuus ja vaihteluväli, joka antaa mahdollisuuden mukauttaa jakaumaa erilaisissa

markkinatilanteissa. Korkosijoituksia voidaan toteuttaa joko suorina korkosijoituksina tai sijoitusrahastojen kautta, ja ne voivat koostua sekä valtionlainoista että yrityslainoista. Osake- ja muut sijoitukset tehdään pääsääntöisesti käyttäen rahastomuotoisia julkisesti ja yleisesti myynnissä olevia sijoitustuotteita käyttäen. Käytettävät sijoitustuotteet luokitellaan kuuluvaksi johonkin omaisuuslajiin. Luokitteluperusteena käytetään sijoituksen kohde-etuutta, esimerkiksi osakerahasto luetaan kuuluvaksi osakkeisiin. Mikäli muihin sijoituksiin luettaviin sijoitustuotteisiin sisältyy sijoituksia listatuille osakemarkkinoille, huomioidaan ne osakkeille määriteltujen enimmäispainojen laskennassa. Kaupunki ei tee suoria sijoituksia johdannaisiin, sijoituskohteena olevat rahastot voivat sijoittaa johdannaisiin säännöissään määritellyllä tavalla.

Kassavarojen hallinnan lähtökohtana on maksuvalmiuden pitäminen hyvänä ja maksuliikennevarojen pitäminen riittävän suuruisena niin, että kaupunki kykenee suoriutumaan lyhytaikaisista velvoitteistaan, joita ovat muun muassa kassasta tehtävät maksut ja lainojen lyhennykset. Maksuliikennevarat eivät lähtökohtaisesti kuulu sijoitustoiminnan piiriin. Sijoitettavia kassavaroja eli kassaylijäämiä ovat ne kassavarat, joita ei ole sidottu maksuliikenteen hoitoon ja maksuvalmiuden turvaamiseen. Kassaylijäämä voidaan jakaa sijoitusajan perusteella lyhytaikaiseen ja pitkäaikaiseen kassaylijäämään. Lyhytaikaisia kassaylijäämiä voidaan hoitaa juoksuajaltaan enintään vuoden pituisilla sijoituksilla. Lyhytaikaisen kassaylijäämän ensisijaisena tarkoituksena on turvata maksuvalmiutta käyttötilejä paremmalla tuotolla. Lyhytaikaisen kassaylijäämän hoitoon soveltuvia sijoitusinstrumentteja ovat vähäistä arvovaihtelua ja hyvän likviditeetin omaavat sijoitukset. Kassaylijäämän sijoittamisessa tulee huomioida sijoitusten riittävä hajauttaminen. Pitkäaikaisista kassaylijäämää ovat sijoitusajaltaan yli vuoden mittaiset sijoitukset. Pitkäaikaisissa sijoituksissa keskimääräisenä tavoitetuottona on vähintään kaupungin pitkäaikaisesta vieraasta pääomasta maksama keskikorko, koska vaihtoehtona on kassaylijäämän käyttäminen vieraan pääoman palautuksiin, esimerkiksi ylimääräisiin lainanlyhennyksiin.

Tulevaisuus- ja elinkeinorahaston varat muodostavat merkittävimmän osan kaupungin sijoitusomaisuudesta. Rahastojen toimintaa ohjaava tämän asiakirjan lisäksi kaupunginvaltuuston hyväksymät rahastojen säännöt. Rahastojen sijoitustoiminta on pitkäjänteisestä ja tavoitteena on pääoman reaaliarvon säilyttäminen ja kasvattaminen pitkällä aikavälillä pääomien käyttö huomioiden. Rahastojen varat sijoitetaan hyvin hajauttaen korko-, osake- ja muiden sijoitusten omaisuusluokkiin. Pääpaino on korko- ja osakesijoituksissa. Rahastojen varojen sijoittamista ohjataan tarkemmin vähintään joka toinen vuosi päivitettävällä sijoitussuunnitelmalla, jossa määritellään yksityiskohtaisemmat ohjeet muun muassa omaisuuslajien allokaation, sijoituksilta haettavan tuoton, sijoitusajan ja hyväksyttävien sijoituskohteiden osalta.

Lahjoitus, testamentti ja muilla saannoilla saatujen varojen sijoittamista ohjaa sijoitustoiminnan perusteiden ohella ao. rahastojen säännöt sekä varoille mahdollisesti asetetut muut ehdot. Varojen sijoittamisessa on huomioitava rahastojen sääntöjen mukainen käyttö.

3.4 Sijoitustoiminnan riskit ja niiden hallinta

Sijoitustoimintaan liittyy riskejä, joihin tulee varautua etukäteen. Sijoittamiseen liittyviä riskejä voidaan pienentää varojen hajauttamisella omaisuuslajien välillä ja niiden sisällä. Riskin määrään vaikuttaa muun muassa eri sijoituskohteiden riippuvuussuhteet, luottoluokitus, sijoitusten maantieteellinen hajautus sekä sijoitusten tekemisen ajallinen hajautus.

Riskit voidaan jakaa maksuvalmius, luotto- ja markkinariskeihin. Markkinariskit voidaan jakaa edelleen korkoriskiin, osakesijoitusten hintariskiin sekä valuuttariskiin.

Maksuvalmiusriski tarkoittaa riskiä siitä, että kunnan rahavarat eivät riitä kassamaksuista selviytymiseen. Maksuvalmiusriskiä hallitaan kassasuunnittelulla, riittävän suurilla ja likvideillä kassavaroilla. Riittävien kassavarojen lisäksi maksuvalmiutta turvataan kuntatodistusohjelmalla ja konsernitilillä ja sen luottolimittillä. Maksuvalmiusriskiä alennetaan hajauttamalla sijoitukset määräaikaisiin ja jälkimarkkinakelpoisiin sijoituksiin.

Luotto- ja vastapuoliriski tarkoittaa riskiä, jonka realisoituessa kaupunki ei saa takaisin sijoittamaansa pääomaa tai sen korkoa. Luotto- ja vastapuoliriski on huomioitava sijoituksen tuottovaatimusta asetettaessa. Kaupunki minimoi sijoitustensa luottoriskiä tekemällä korkosijoituksia riittävän luottokelpoisuuden omaaviin kohteisiin tai rajaamalla tietyn riskiluokan sijoitusten osuutta (esimerkiksi kehittyvien maiden korko- ja osakesijoitukset sekä high yield yrityslainat) sekä hajauttamalla sijoitukset sekä ajallisesti että määrällisesti riittävässä laajuudessa.

Korkoriskillä tarkoitetaan korkomuutosten aiheuttamaa epävarmuutta sijoituksen tuotossa (korkovirtariski) tai arvossa (hintariski). Korkovirtariskiä hallitaan sijoittamalla kiinteäkorkoisiin tai pitkään korkojaksoon sidottuihin korkosijoituksiin. Korkojen hintariskiä hallitaan puolestaan sijoittamalla lyhyeen korkojaksoon. Omaisuuslajikohtaista riskiä hallitaan hajauttamalla sijoitukset korko- ja osakesijoituksiin, jotka poikkeavat toisistaan korko- ja hintariskin suhteen. Omaisuuslajikohtaista riskiä hallitaan hajauttamalla sijoituksia

korko- ja osakemarkkinoiden sisällä sekä niiden välillä kohteisiin, joiden arvonkehitykset poikkeavat toisistaan korko- ja hintariskien suhteen.

Arvopaperisijoituksen hintariskin suuruutta voidaan mitata volatiliteetin eli keskihajonnan tunnusluvulla. Mitä suurempi volatilitteetti, sitä suurempi on sijoituksen tulevaan tuottoon liittyvä epävarmuus. Osakesijoituksiin liittyy hintariskiä, sillä arvonmuutokset voivat olla merkittäviä. Osakesijoituksiin liittyvän riskin johdosta osakkeiden enimmäispaino on rajattu enintään 50 %:iin sijoitettavasta varallisuudesta. Osakesijoituksiin liittyvän hintariskin johdosta osakkeiden osuus perusjakaumassa on rajattu enintään noin kolmasosaan sijoitusvarallisuudessa. Hintariskiin varaudutaan osakesalkun riittävällä hajauttamisella eri toimialoille ja maantieteellisesti. Osakesijoitukset tehdään lähtökohtaisesti rahastojen kautta, mikä jo itsessään hajauttaa osakesijoituksiin liittyvää hintariskiä.

Valuuttariski liittyy sijoituksiin, jotka eivät ole euromääräisiä. Valuuttariskiä voidaan hallita rajaamalla muiden kuin euromääräisten sijoitusten osuutta sijoitusten määrästä tai valitsemalla valuuttariskiltä suojattuja sijoitusinstrumentteja

4 Voimaantulo

Nämä rahoituksen ja sijoitustoiminnan perusteet korvaavat aiemmat kaupunginvaltuuston 27.2.2006 hyväksymät sijoitustoiminnan perusteet sekä 26.2.2018 hyväksymät varainhankinnan perusteet ja tulevat voimaan kaupunginvaltuuston hyväksymisestä lukien.

